

Dkt. Daniel K. Darko, Injili ya Luka, Kipindi cha 33, Kukamatwa na Kusulubiwa, Luka 23

© 2024 Dan Darko na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Huu ni kipindi cha 33, Kukamatwa na Kusulubiwa, Luka 23.

Karibu tena kwenye mfululizo wa mihadhara ya kujifunza Biblia mtandaoni kuhusu Injili ya Luka.

Hadi sasa, tumezungumzia masuala mbalimbali katika Injili ya Luka, lakini hasa, tumefuata maandishi ya Injili ya Luka kwa makini, tukizingatia kila mstari na kila sura na kusoma kila mstari. Na hivyo ndivyo tutakavyokuwa tukifanya tunapofikia mwisho wa Injili hii. Baadhi wamesema kwamba labda Injili ya Yohana ndiyo Injili muhimu zaidi katika jinsi inavyowasilisha Injili, yaani, maarifa ya kuokoa ya Bwana Yesu Kristo kwa ulimwengu.

Wengine wamesema labda Marko anatupa uelewa mfupi wa kile Kristo alikuja kufanya na gharama aliyokuja kulipa kwa ajili yetu. Ninaweza kuongeza, ikiwa naweza, kwamba labda Luka anatupatia maelezo, kipengele cha Injili ambacho ni muhimu sana na muhimu katika kuelewa kile Yesu alichofanya kwa undani. Marko anatuonyesha vipengele vya kuisimua vya mateso ya Yesu, na kwa hivyo wale ambao mnafahamu filamu ya Mateso ya Kristo, sehemu kubwa ya filamu hiyo inajengwa juu ya simulizi ya Marko ili kuisitiza asili ya kuisimua ya mateso.

Leo, tutaendelea katika hotuba ya mwisho lakini moja kuhusu Injili ya Luka ili kuangalia Kukamatwa na Kusulubiwa kwa Yesu. Tutakapopitia jaribio hili, moja ya mambo nitakayofanya ni, zaidi ya kukuambia simulizi la msingi, kama Luka anavyoonyesha, nitaangazia jinsi waandishi tofauti wa Injili wanavyowasilisha simulizi hili, na kisha pia nitaendelea kuisitiza mambo ambayo Luka anatueleza kwa upekee ili tuweze kuelewa ujumbe anaojaribu kuwasilisha kwa Theofilo na hadhira pana katika wasomaji wake. Kwa hivyo, hebu tuanze kusoma kutoka Luka sura ya 22, ukipenda, mwisho wa Luka sura ya 22, sehemu inayomalizia sura hiyo mahususi, kuanzia mstari wa 54.

Kisha wakamkamata, wakampeleka, wakampeleka nyumbani kwa kuhani mkuu. Petro akawafuata kwa mbali. Walipowasha moto katikati ya ua, wakaketi pamoja, Petro akaketi kati yao. Kisha mtumishi mmoja wa kike akamwona ameketi kwenye mwanga na kumtazama kwa makini, akasema, “Huyu mtu alikuwa pamoja naye.” Lakini akakana akisema, “Mwanamke, simjui.”

Na baadaye kidogo, mtu mwingine akamwona akasema, Wewe nawe u mmoja wao. Lakini Petro akasema, mimi siye. Baada ya muda wa kama saa moja, mwingine

akasisitiza, akisema, hakika, huyu alikuwa pamoja naye, kwa maana yeye pia alikuwa Mgalilaya.

Lakini Petro akasema, “Bwana, sijui unachosema.” Mara tu alipokuwa bado anaongea, jogoo akawika. Bwana akageuka na kumtazama Petro.

Petro akakumbuka neno la Bwana, jinsi alivyomwambia kabla jogoo hajawika leo, utanikana mara tatu. Akatoka nje na kulia kwa uchungu. Simulizi hili maalum linavutia sana tunapopitia matukio ya siku za mwisho za Yesu duniani.

Mwenzake, mwanafunzi, ambaye alikuwa amemchagua kumfuata. Mmoja wa washirika wa karibu zaidi ambaye angekuwa naye hata alipojitenga kusali. Mmoja wa washirika ambao angekuwa naye siku ya kugeuka sura angemkana.

Labda ninapaswa kurudisha neno hilo nyuma: kumsaliti. Acha nitumie neno kukana. Lakini ni matukio gani yanayoongoza kwa hili? Tusije tukafanya haraka sana na kusahau kutoka kwa mihadhara iliyopita kuhusu kile ambacho Yesu alikuwa amesema kuhusu Petro.

Yesu alimwambia Petro, kama unaweza kukumbuka, kwamba Shetani alitaka kumpepete, lakini alikuwa amemwombea. Kwa maneno mengine, Shetani ambaye angemchochea Yuda amsaliti pia aliombwa amtumie Petro na kumdanganya Petro. Lakini Yesu alitaja katika hotuba ya awali kwamba alikuwa amemwombea.

Na bado Petro, akiwa mwanadamu, bado alikuwa akijaribu kuonyesha kujiamini kupita kiasi katika uwezo wake wa kumfuata Yesu. Kwamba chini ya hali yoyote ile hangemwangusha Yesu. Lakini Yesu alimkumbusha kwamba angemkana kumjua.

Kwa hili, aliondoka na kusema hilo halingewezekana. Ukitaka kwa ufupi, hilo halingewezekana. Katika simulizi hili la kukana kwa Petro, mtu anaanza kufahamu mambo machache.

Yesu alipokamatwa baada ya chakula, na Yuda akaonyesha ishara ya kumbusu, walimpeleka nyumbani kwa kuhani mkuu. Mandhari hiyo ilikuwa jumba la kuhani mkuu huko Yerusalemu. Baadhi ya waandishi wa injili wamemtaja kuhani mkuu huyu kama Kayafa.

Luka hataji jina hilo. Sasa, tunaona tukio hili likitokea jioni. Tunaambiwa mwanzoni mwa sura ya 22 kwamba walikuwa wamekutana jioni kwa ajili ya Pasaka, na kukamatwa kwake na kila kitu kilikuwa kikiendelea jioni.

Walipofika uani, hali ya hewa ilikuwa inaelekea kuwa baridi, kwa hivyo waliwasha moto katikati ya jumba kubwa. Baadhi ya watu waliuzunguka moto, wakijaribu kujipasha joto, huku Yesu akisimama ili kuhojiwa na kuhani mkuu. Luka anatuambia

kwamba ilikuwa katika matukio kama hayo ambapo Yesu alikuwa ndani ya umbali wa kusikia kile ambacho Petro angeweza kusema na wakati Petro na Yesu wangeweza kuonana vizuri ndipo matukio yangegeuka kama Yesu alivyotabiri kwa Petro. Tunaona katika simulizi la Luka kwamba Luka alitaka kutuonyesha Petro kama mwanafunzi.

Luka alitumia neno kufuata. Alimfuata Yesu, neno analopenda kutumia kusisitiza ufuasi. Kwa hivyo, Petro alimfuata Yesu, lakini Luka pia anataka tujue kwamba alifuata kama mwanafunzi, lakini alifuata kwa kusita, kwa hivyo alifuata kwa mbali.

Hali zilionekana dhaifu sana na za kutishia. Na hivyo, Petro, kwa ajili ya ustawi na usalama wake mwenyewe, alibaki mfuasi lakini mfuasi kwa mbali. Tusije tukadhani Petro alikuwa dhaifu sana na asiyejali sana, acha nikukumbushe kwamba wanafunzi wengine hawakuwapo katika tukio hilo, lakini Petro pekee ndiye aliye hapa wakati huu.

Alipofika humo, alichanganyika na watu waliomzunguka kana kwamba Luka anajaribu kutuonyesha kwamba kwa kukusanyika kwa umati, Petro alikuwa akijaribu kufaa ili mtu yeyote asijue kwamba alikuwepo. Je, haikuwa nzuri? Unajua, wakati mwingine nimejaribu kuwakumbusha wanafunzi tunaposoma injili ya Luka kwamba tunapaswa kumkumbuka Petro na kujikumbusha kumhusu. Tunamfuata Yesu kama wanafunzi, lakini wakati hali za maisha zinapotishia, tunafuata kwa mbali hadi mahali ambapo mahali pa kazi, mahali ambapo kudai kuwa mfuasi wa Yesu hakutatufanya tuwe maarufu au kutudhihaki.

Tunatumaini tu kwamba watu hawatajua kwamba sisi pia ni Wakristo. Petro alikuwa akifanya baadhi ya hayo. Alipochangamana na umati, alifikiri kwamba bado alikuwa akiangalia kinachoendelea kwa bwana wake, lakini aliweza kujifunika vya kutosha.

Loo, lakini Luka atasema Petro alikosea. Petro alikosea kwa sababu tungeona jambo lingine likitokea. Tofauti na injili ya Mathayo na injili ya Marko, ambapo Petro angemkana Yesu mara tatu kabla ya jogoo kuwika.

Katika Luka, kukana huku kote kutafanyika katika ua mmoja. Unapaswa kujua kwamba katika Mathayo na Marko, baadhi ya kukana kulifanyika nje ya ua. Katika Luka, yote matatu yangefanyika katika ua mmoja.

Nitaangazia tofauti kati ya Luka na injili zingine tatu baadaye, lakini pia nataka kukukumbusha kuhusu ukweli kwamba Petro alipokana kumjua Yesu, mambo machache lazima yakumbukwe. Kwanza, Petro alipokana kumjua Yesu, ilikuwa kana kwamba haikuwa muhimu hadi alipomtazama Yesu machoni. Jogoo anawika anapomtazama Yesu machoni, wote wawili wanajua Yesu amesikia kile Petro anasema, na ni wazi kwamba kuna jambo limetokea.

Na kisha , kwangu mimi, katika masimulizi haya, moja ya maneno muhimu zaidi yalitoka, naye akakumbuka. Ukumbusho. Petro, akikumbuka kile alichofundishwa au kuambiwa na Yesu, ataandaa jukwaa la toba.

Atatoka nje na kulia. Petro angeweza kusita na kumkana Yesu, lakini Petro huyo huyo atakumbuka alichokuwa amefundishwa. Kwa msingi huo, angetubu, angelia, angeonyesha huzuni yake, na tunaambiwa alilia kwa uchungu.

Kilio hiki cha uchungu kinaweza kuwa dhihirisho la aibu, majuto, na toba. Ndiyo, alimkana Yesu, lakini kuna kitu kinabadilika ndani ya mtu huyu. Kabla sijaendelea kuangazia mambo machache kuhusu kumkana Yesu, ambayo nadhani unataka kujua zaidi kuyahusu, ili kuelewa vyema baadhi ya mambo yanayoendelea katika Luka, zaidi ya Injili zingine, nataka kukuonyesha ulinganifu kati ya Luka na Injili zingine.

Katika Luka, Petro anamkana Yesu kwanza kwa msichana mdogo, na kisha mtu wa pili aliyemkana Yesu uani alikuwa mwanamume. Na kisha mtu wa tatu alikuwa mwanamume katika Luka. Lakini waigizaji katika Marko ni akina nani? Marko anasema kwamba Petro alikana kumjua Yesu mara tatu mbele ya wafanyakazi wa mahakama.

Lakini tofauti na Luka, Marko anaonyesha kwamba msichana wa saba, au ukitaka kutafsiri, mtumwa, msichana mtumwa, alimuuliza mara mbili. Kwa hivyo, msichana mmoja alikuwa muhimu katika kumfanya Petro amkane Yesu mara mbili. Na kisha mara ya tatu ambapo ungemkana Yesu, itakuwa jambo ambalo litasababishwa na swali la watazamaji.

Katika Mathayo, waigizaji wamewasilishwa kwa njia tofauti kidogo pia. Katika Mathayo, ilikuwa msichana wa saba, na kisha msichana tofauti, na wa tatu ni watazamaji. Hiyo ni kusema kwamba katika Mathayo, wanawake wawili wanamuuliza Petro kama alimjua Yesu, na Petro anakana kumjua Yesu.

Hatimaye, kitakachoendelea kufichuliwa ni kwamba katika Marko, alipowakana wasichana hawa wawili kwamba hawamjui Yesu, waliosimama wataingia baadaye wakati Yesu hata hakuwepo uani. Hapo, waliosimama pia watauliza kama alimjua Yesu, na angekana kumjua Yesu. Picha ya John ya waigizaji inavutia sana.

Katika Yohana, Yohana anatuambia kwamba Petro alimkana Yesu, lakini Yohana hatupi hata maelezo dhahiri ya kama Petro alimkana Yesu mara tatu au mbili. Kwa sababu Yohana anawaonyesha tu wakimwuliza Petro kama alimjua Yesu mara moja, na Petro akakana kumjua Yesu wakati huo. Na kisha baada ya hapo, mtumishi wa kuhani mkuu, kulingana na Yohana, pia angemwuliza Petro kama alimjua Yesu.

Na Petro atasema hakufanya hivyo. Sasa, ili usije ukachanganyikiwa kuhusu mambo haya, nilikuelekeza kwenye tofauti za waigizaji ambao wangemchochea Petro

kumkana Yesu, si ili kuonyesha tofauti kubwa katika injili, bali ili kukuonyesha kwamba labda Luka, haswa, ana nia ya kumwonyesha msichana mtumishi kwanza kitendo kirefu cha aibu, ambapo mwanamume mtu mzima, kwa kuogopa maisha yake kabla ya msichana mdogo, angekataa kumjua Yesu, mtu ambaye alikuwa akimfuata, mtu ambaye alikuwa muhimu sana katika maisha yake. Tunagundua kwamba Luka alijaribu kumwokoza Petro kidogo kwa kuonyesha kwamba baada ya kumkana Yesu kwa msichana mtumishi, Petro atapewa nafasi nyingine mbili na wanaume ambazo angekataa kumjua Yesu.

Hilo ni jambo la kuvutia sana kuliona hapo. Lakini kwa wale wanaofuatilia hili kama wanafunzi wa Biblia au wasomi wa Agano Jipya au kama washiriki wa kanisa ambao wana hamu ya kuchunguza zaidi, nataka kuwasihia mchunguze zaidi. Hili ni mojawapo ya mada ambazo ninawasihia mjifunze zaidi, mchimbue zaidi, ili kujua ni tofauti gani kati ya waigizaji katika Luka na katika Marko na Mathayo na hata katika Yohana.

Nilifanya mambo matatu yaliyosababisha kukataa. Lakini nikirudi kwa Luke, nataka kukuelekeza kwenye kitu ninachokiona kuwa muhimu sana katika hali ya kiprogramu ya picha ya Luka ya kumkana Yesu Petro. Kwa kweli Luka anatengeneza jambo la kuvutia sana katika simulizi lake.

Anawasilisha kwamba Petro alimwambia msichana mdogo, mwanamke, simjui alipoulizwa kama anamjua Yesu. Luka anatumieka kwenye ukweli kwamba Petro alimkana Yesu kama mtu, mseja, katika kisa hicho. Kisha, katika kisa cha pili, mtu alipomjua Petro, mtu huyo aliweka jambo hilo katika jumla kana kwamba Petro alikuwa wa kundi la wanafunzi.

Na kwa hivyo, alisema, wewe pia ni mmoja wao. Wewe ni mmoja wa wale wanaomfuata Yesu. Inahama kutoka kwa Yesu wa kipekee au maalum hadi kundi la Yesu, wanafunzi wa Yesu, ambao Petro pia atakataa kuwa mmoja wa kundi hilo.

Na kisha Luka anatupa picha nyingine ambapo swali la tatu lililotoka kwa mtu huyo lingelizwa kuhusu eneo lake, utambulisho wake, anakotoka. Wewe pia, lazima uwe, lazima uwe mmoja wao, ukitaja asili yake ili kutaja utambulisho, eneo analotoka, na Petro bado atalikana hilo. Kwa maneno mengine, hata mara tatu, alikana kumjua Yesu kibinafsi.

Alikana kuwa mmoja wa wanafunzi wa Yesu. Na alikana hata kiini cha utambulisho wake kama mtu aliyetoka Galilaya, ambaye alishiriki utambulisho huo wa pamoja na Yesu na hata wengine wengi. Katika mahakama ya kuhani mkuu, haikuwa tu tukio la Petro kukana kumjua Yesu mara tatu kabla ya kuandikishwa, lakini pia tungeambiwa kwamba Yesu angepitia dhahaka nzito.

Hapa, ningependa kukukumbusha unaposoma kutoka mstari wa 61 au 63 kwamba watu waliokuwa wakimshikilia Yesu walikuwa wakimdhahaki huku wakimpiga. Pia

walimfunika macho na kumwuliza, “Tabiri, ni nani aliyekupiga?” Na wakasema mambo mengine mengi dhidi yake, wakimkufuru. Hapa, nataka kuteka mawazo yako kwenye suala muhimu sana la kitamaduni la Mediterania.

Katika masimulizi ya kukamatwa na kusulubiwa, unakutana na neno la kudhihaki tena na tena. Sasa, ikiwa tuko Amerika, si jambo kubwa. Kama mmoja wa wanafunzi wangu wa zamani katika chuo kikuu tofauti, ambaye ni kasisi, kasisi Mwafrika kutoka Afrika Mashariki na nchi ya Afrika Mashariki, alivyosema, oh, huko Amerika, inaonekana kama hawana aibu.

Ninamkumbusha kwamba huu si utamaduni wa aibu. Huu ni utamaduni usio na aibu. Huu ni nchi ya walio huru na makazi ya shujaa.

Tunafanya mambo tu. Lakini unaona, katika utamaduni wa kale wa Mediterania, katika utamaduni wa heshima na aibu, dhihaka inaweza kuwa mbaya kama vile mtu anayekuchoma kisu. Kumdhihaki mtu hadharani ili kumtia aibu kunaweza kumharibu kiakili na kihisia.

Hiyo ndiyo sababu unakutana na matukio ya majaribu ambapo kuna jaribio la mara kwa mara la kumdhihaki, kumdhihaki, au kumwaibisha mtu. Kwa sababu aibu ndiyo sababu mtu anaweza kutaka kufa kwa sababu ameaibishwa hadharani. Kwa maneno mengine, kile kilichokuwa kinafanywa kwa Yesu kilikuwa kumwagamiza mbele ya umati hadharani.

Na wangepanya nini? Kama tunavyoambiwa hapa, dhihaka hiyo itajumuisha hata dhihaka ya kimwili. Watamfunika macho na kumwomba atoe unabii. Watamfunika macho, na kisha watakapomfunika macho, watapata mtu wa kumpiga.

Na kisha watasema, kama wewe ni wa kiroho vya kutosha kama wewe ndiye Masihi wa Galilaya kweli, je, sasa unaweza kutuambia ni nani aliyekupiga? Kwa sababu tumekufunga macho, na hukuweza kumuona mtu huyo. Na katika jaribio la kumdhalilisha hadi katikati ya uwanja wa umma. Kiroho, karibu inadhoofisha shughuli zote za kiroho ambazo Mungu amemtumia kukamilisha mambo ambayo amefanya, kutangaza ufalme wa Mungu na kuleta ufalme wa Mungu katika maisha ya watu.

Kwa maneno, walimtukana. Walisema kila aina ya mambo, kama Luka anavyoandika hapo. Walimwambia kila aina ya mambo.

Marafiki, alifanya nini ili astahili hilo? Hakufanya chochote. Kwa nini alikamatwa? Kulikuwa na mashtaka ya uongo dhidi yake. Tunajua kwamba katika siku za mwisho huko Yerusalemu, huduma yake hekaluni tayari ilikuwa imesababisha athari nyingi, kama nilivyowaonyesha tulipoangalia sura ya 20.

Hakuwa amefanya kosa lolote. Lakini wakati huu, walikuwa wakijaribu kumuua. Walikuwa wakijaribu kumwangamiza kiakili na kihisia, wakimdhihaki.

Lakini basi, hebu tuangalie. Kutoka kwa kuhani mkuu, nyumba ya kuhani mkuu, watampeleka kwenye Sanhedrini. Amelala usiku kucha nyumbani kwa kuhani mkuu akipitia mateso haya yote ukitaka.

Siku ilipofika, baraza la wazee wa watu lilikusanyika, makuhani wakuu na waandishi, wakampeleka kwenye baraza lao, wakasema, Kama wewe ndiwe Kristo, kama wewe ndiwe Kristo, tuambie. Lakini akawaambia, Kama nikiwaambia, hamtaamini; Na kama nikiwauliza, hamtajibu.

Lakini tangu sasa, Mwana wa Adamu ataketi mkono wa kuume wa Mungu Mwenye Nguvu. Basi, wote wakasema, Je, wewe ni Mwana wa Mungu basi? Akawaambia, Ninyi mnasema kwamba mimi ndiye. Wakasema, Tuna haja gani zaidi ya ushuhuda? Sisi wenyewe tumeupata kutoka midomoni mwake mwenyewe.

Yesu aliletwa kwenye Sanhedrini. Kwa hivyo haraka, acha nikukumbushe tu kile ambacho baraza hili linamaanisha. Tunasoma kuhusu baraza na huenda umesikia kuhusu Sanhedrini zaidi na zaidi.

Lakini wacha nieleze tu ninapojaribu kukutambulisha kwa makundi mbalimbali katika Uyahudi wa Hekalu la Pili. Sanhedrini, au baraza linalozungumziwa hapa, ni baraza kuu la kidini la Wayahudi. Kundi hili maalum lilishughulikia aina zote za sheria na kanuni zinazohusu dini na mila za kidini za Wayahudi.

Watu wanaovunja sheria huamuliwa, na masuala yanayohusiana na utamaduni wao wa kidini huamuliwa na baraza hili. Baraza linajumuisha watu 23 au 71 kwa wakati mmoja. Na ikiwa baraza liko katika jiji, ambalo baadhi ya miji itakuwa na Sanhedrini yao, ukipenda Sanhedrini ndogo, kutakuwa na watu 23 katika kundi la majaji wanaoamua masuala ya kidini.

Lakini baraza kuu, ambalo ni Sanhedrini iliyokutana Yerusalemu, ndilo ambalo Yesu atawasilishwa kwake na wazee na makuhani 71, akiwemo kuhani mkuu ambaye atakuwa akiamua. Kwa kawaida walikutana hekaluni na kuamua kuhusu masuala ya dini, kama Yesu alikuwa akivunja sheria za Kiyahudi au la. Unapaswa kujua kwamba kwa kadiri tunavyojua kuhusu tarehe ya kuwepo kwao, katiba ya Sanhedrini ilianzishwa kufikia mwaka wa 57 KK, kufuatia Warumi kuja kuchukua madaraka. Kisha, Warumi walianzisha utawala huu na kuwafanya Wayahudi wafanye maamuzi mengi ambayo yangefanywa kuhusu masuala yao ya kidini.

Baada ya mwaka 70 BK, wakati hekalu lilipoharibiwa, ushawishi wa Sanhedrini ulipungua sana. Hata hivyo, wasomi wa Kiyahudi wa Hekalu la Pili wametuelekeza kwenye ukweli kwamba wanaendelea kuwepo, wakiwa na mamlaka kidogo tu hadi

karne ya 5 BK. Kundi hili lilikuwa na ushawishi kwa maana kwamba katika kipindi hiki, iwe ni sheria ya Kirumi au sheria za kitamaduni zinazotumika ikiwa jambo lolote linalohusiana na dini ya Kiyahudi litatokea, baraza hili liliamua ni wapi watu wamevunja sheria na baraza hili lingeamua adhabu inayostahili au hatua zinazohitajika kushughulikia suala hilo mahususi.

Baraza la Sanhedrini tunalolijua lilikutana kila siku mchana isipokuwa wakati wa Sabato au sikukuu maalum za Wayahudi. Hapo ndipo unapopaswa kujua kuhusu tofauti kati ya simulizi la Luka na simulizi la waandishi wengine wa injili waliopendekeza kwamba baraza lilikuwa likikutana usiku. Hatuna historia inayoonyesha kwamba Baraza hili kuu lilikutana usiku.

Tunajua kwamba isipokuwa, katika tukio hili maalum, ilikuwa ya kushangaza na ya kipekee sana kwamba walikutana kwa ajili ya Yesu. Vinginevyo, walikutana mchana, na kwa kawaida hawangekutana siku ya Sabato, lakini wangekutana haswa katika chumba hekaluni ambacho walikiona kinafaa kwa mikutano yao. Yesu alipoletwa kwenye Sanhedrini, kumbuka kwamba aliletwa kwenye Sanhedrini kutoka nyumbani kwa kuhani mkuu baada ya kudhihakiwa, kudhihakiwa, na kuaibishwa kwa njia nyingi.

Mbele ya Sanhedrini, kama nilivyosoma hapo awali, Yesu angekabiliwa na mashtaka machache. Tofauti na Marko, ninapaswa kutambua kwamba kuonekana kwao na kesi mbele ya Sanhedrini hakukujumuisha mashahidi. Katika Marko sura ya 14, mistari ya 56 hadi 59, tutaambiwa kwamba Yesu atahukumiwa na Sanhedrini, na kutakuwa na mashahidi wa uongo watakaokuja na kushuhudia kwamba huyu ndiye mtu aliyesema ataharibu hekalu na atalijenga upya na mengineyo.

Luka hawaonyeshi mashahidi hao katika mazungumzo. Hilo liko katika simulizi la Marko. Swali la kwanza tunalomuuliza mbele yake katika Baraza la Wawakilishi ni kama yeye ndiye Kristo au Masihi.

Swali la pili lingekuwa kama yeye ni mwana wa Mungu. Katika visa vyote viwili, anatoa jibu la kusitasita. Jibu haliridhishi kabisa, lakini inaonekana kwamba katika simulizi la Luka, Luka anatuonyesha kwamba hili ni kundi la watu ambao tayari walikuwa wameamua la kufanya na Yesu kabla ya kesi; walianza taratibu.

Na kwa hivyo, inaonekana kama Yesu pia alikuwa akiwachezea. Loo, unasema mwana wa Mungu. Sawa, naweza kukuambia kwamba utaona udhihirisho wa nguvu ya mwana wa Mungu. Na unasema, loo, kwa hivyo umesema tu kwamba wewe ndiye Masihi basi? Akasema, hapana, hapana, umesema hivyo.

Mazungumzo hayo yalikuwa ya kukisia lakini yalimaanisha kwamba mazungumzo yalikuwa suala ambapo Sanhedrini ilikuwa tayari imeamua kuhusu kile walichotaka kufanya naye. Kwa sababu hawakuwa na sababu halali za kesi na kesi halali kufanywa

dhidi yake, wataenda huku na huko kujaribu kuona ni nini kitakachodumu. Ikiwa kitu kitadumu, basi wanaweza kutumia hilo kama shtaka kuu.

Hawastahili kutoa hukumu ya kifo kwa kusulubiwa. Kwa misingi ya kidini, wanaweza kutoa hukumu ya kifo kwa kupigwa mawe ikiwa ni suala la kukufuru. Lakini kwa sababu hawako mahali pa kutoa hukumu ya kifo kwa kusulubiwa, watajaribu kujaribu baadhi ya mashtaka haya.

Wakiendelea, watawapeleka kwa Pilato, na hatimaye, Pilato ataamua kwa sababu Pilato yuko mjini. Kumbuka, ni sikukuu ya Pasaka. Jumba la Pilato liko hasa Kaisaria.

Lakini anakuja kwenye sehemu yake ndogo huko Yerusalemu wakati wa sherehe ili awepo, ambapo angeungana na Wayahudi kusherehekea tukio hili. Huko, pia atawafurahisha Wayahudi kwa kuwasamehe watu mmoja au wawili wa chaguo lao ili kuonyesha ishara ya kushiriki Pasaka hii ambapo kusherehekea Mungu akiwaachilia watu wake kutoka utumwani au utumwani kwa Wamisri. Sasa kuanzia 23.

Hapa tunaona kwamba kundi lote la watu lilisimama na kumpeleka mbele ya Pilato, yaani, Baraza Kuu. Wakaanza kumshtaki, wakisema kwamba tumemwona mtu huyu akipotosha taifa letu, akitukataza kulipa kodi kwa Kaisari, na kusema kwamba yeye mwenyewe ni Kristo, mfalme. Pilato akamwuliza, Je, wewe ni mfalme wa Wayahudi? Akamjibu, Wewe umesema.

Kisha Pilato akawaambia wakuu wa makuhani na msalaba, Sioni hatia yoyote kwa mtu huyu. Lakini kulikuwa na wawakilishi wakisema kwamba aliwachochea watu, akifundisha katika Uyahudi na Galilaya, hata hapa. Pilato aliposikia haya, aliuliza kama mtu huyo alikuwa Mgalilaya.

Alipojua kwamba alikuwa wa mamlaka ya Herode, akampeleka kwa Herode, ambaye wakati huo alikuwa Yerusalemu. Herode alipomwona Yesu, alifurahi sana, kwa sababu alikuwa ametamani sana kumwona kwa muda mrefu, kwa sababu alikuwa amesikia habari zake, na alitarajia kumwona, na kuona ishara ikifanywa na yeye. Kwa hiyo, akamwuliza maswali mengi, lakini hakujibu neno.

Wakuu wa makuhani na waandishi wakasimama, wakimshtaki kwa ukali. Herode, pamoja na askari wake, wakamdharau na kumdhihaki. Kisha akamvika mavazi ya kifahari, akamrudisha kwa Pilato na Herode.

Pilato akawa rafiki siku hiyohiyo. Kabla ya siku hii, walikuwa na uadui kati yao. Haraka, sehemu ya mambo yanayopaswa kuzingatiwa hapa ni kwamba Yesu alipelekwa kwa Pilato, ambaye yuko mjini kwa sababu ya sikukuu, na mashtaka ya kiwango cha tatu dhidi yake.

Kwanza, walisema kwamba Yesu alikuwa akipotosha taifa zima. Shtaka la pili, kiwango dhidi yake, lilikuwa kwamba alikuwa akiwakataza watu kulipa kodi kwa Kaisari. Na la tatu, walisema kwamba anadai kuwa mfalme wa Wayahudi.

Mtu anapaswa kutambua kwamba mashtaka haya mbele ya afisa wa Kirumi yana athari kubwa. Hayakutunga mashtaka haya kama jambo la kutojua chochote. Wanayatunga kwa sababu ikiwa Yesu analipotosha taifa zima, basi anadhoofisha miundo ya sheria ya Kirumi na miundo ambayo Warumi wameweka ili kuhakikisha kwamba kuna amani mahali hapo.

Ikiwa atawakataza watu kulipa kodi, hiyo ni chukizo kwa Kaisari mwenyewe huko Roma na, kwa hivyo, anaangukia mikononi mwa Pilato kuamua hatima kwa sababu basi hili si jambo la kidini. Ikiwa alidai kuwa mfalme wa Wayahudi, anadai kuwa, kama si msaidizi wa Kaisari, mtu anayejaribu kuchukua nafasi ya mfalme. Mashtaka mazito.

Je, wana msingi wowote? Hapana. Kwa kweli, karibu zaidi ni katika sura ya 20, wakati Yesu alipoulizwa na kupewa sarafu, kama unakumbuka alipoulizwa kuelezea kama wanapaswa kulipa kodi kwa Kaisari au la, na alielezea hilo vizuri, kama nilivyoeleza katika mfululizo huu wa mihadhara. Yesu hakusema popote katika injili ya Luka kwamba tunajua kwamba watu hawapaswi kulipa kodi yao kwa Kaisari, lakini hilo lilifanywa dhidi yake.

Je, alidai kuwa mfalme wa Wayahudi? Wengine wanasema kitu kama hicho ambacho hakukikataa. Alidokeza kwamba labda matarajio ya Wayahudi kuhusu Masihi yanajitokeza katika kazi yake, lakini hakuyabadilisha mwenyewe ili astahili mashtaka haya dhidi yake. Lakini mashtaka haya yalibuniwa vizuri kwa sababu ikiwa huelewi sheria na masuala yanayohusika hapa, hii ni kikwazo katika kutatua masuala ya kidini ya Kiyahudi.

Wanahitaji kutunga mashtaka ambayo ni masuala mapana ya kiraia na jinai ambayo yataingia kwenye dawati la gavana wa Kirumi ili yeye ndiye aamue. Ni jaribio zuri, lakini hawatadumu. Pilato atataja kwamba hatapata mengi katika yale wanayoyaleta.

Kama gavana, ni wazi kwamba Pilato ana mamlaka, kile kinachoitwa katika usemi wa Kilatini ius gladi, mamlaka ya kutoa adhabu ya kifo ili kuleta hilo na walikuwa wakifanya yote hayo ili kukata rufaa kwa Pilato ili aidhinisha adhabu ya kifo. Lakini Pilato anasema mara tatu kwamba hapati ushahidi wowote unaoendana na mashtaka yaliyotolewa dhidi ya Yesu. Kwa hivyo, bila kujua la kufanya alipokuwa akizungumza na wajumbe wa Sanhedrini, Pilato alikuwa akijaribu kutafuta njia rahisi, na akawaambia waseme kwamba alisababisha ghasia na kufundisha mambo haya yote hata Galilaya.

Akasema oh ndio , umetaja Galilaya. Je, inawezekana kwamba inatoka kwa Mungu? Akasema ndiyo, sawa basi, basi Herode yuko mjini. Herode ndiye aliyekuwa msimamizi wa Galilaya. Kwa hivyo, mpelekeni kwa Herode na mwone kama Herode anaweza kushughulikia suala hilo.

Kwa kweli, Pilato tayari amesema hafanyi hivyo, kwamba hapati kosa lolote kwa mtu huyu. Lakini watu wanasisitiza kwamba hawakujua kwamba walikuwa wakimpa uhuru walipomtaja Galilaya. Kwa hivyo, sasa anasema, mpelekeni kwa Herode.

Tunajua kwamba Herode alifurahi sana kumwona Yesu kwa sababu alisikia kuhusu huduma ya Yesu huko Galilaya na alikuwa na matumaini ya kumwona, hata akitarajia kwamba Yesu angefanya miujiza fulani ili aione. Lakini kitu kingine kinachoendelea leo ndicho ninachokipenda sana nikiwa kwenye mimbari. Siku hii ambapo taratibu za trier zilikuwa zikiendelea, wakati kukana kwa Petro kutasababisha ukumbusho na, kwa hivyo, toba, pia tutaona kwamba viongozi wawili wa kidunia ambao hawakuwa na uhusiano mzuri sasa watakuwa marafiki kwa sababu ya Yesu.

Acha nikuambie kilichokuwa kikiendelea hapa. Herode alikuwa na shauku kubwa ya mamlaka. Alipenda mamlaka.

Lakini Pilato hakutaka kutambua mamlaka ya Herode. Kwa hivyo, Pilato alikuwa na matatizo na Herode wakati huu wote. Kwa hivyo, kwa Pilato kupeleka kesi kwa Herode ni kuthibitisha hadhi ya Herode.

Kama wewe ni Herode, unasema kwa mara ya kwanza rangi ya waridi ya Pontio Pilato. Kumbuka kwamba Herode ana asili ya Idumea, akidai kuwa anatoka Palestina. Pilato ndiye mjumbe wa moja kwa moja wa Roma.

Na mvutano huu umekuwepo kwa muda mrefu. Lakini sasa Pilato anamtuma Yesu kwa Herode. Hapo, tutaona kwamba Herode pia hapati kesi yoyote dhidi ya Yesu.

Kwa hivyo askari wake watajiunga na askari wake kumdhihaki Yesu, kumdhihaki hadharani, kujaribu kuzidisha mateso ya kisaikolojia, na kumrudisha Yesu kwa Pilato. Kinachoendelea hapa ni hiki. Luka anasema kwamba kabla hatujajaribu kuwashutumu watu wote, ni viongozi waliopo kumpata Yesu, si kila mtu.

Tofauti na Injili zingine ambapo una watu wengine wakipiga kelele na kulia ili kujaribu kumfanya Yesu akamatwe na kusulubiwa. Na Luka, mpangilio huu wote unatoka kwa viongozi, kutoka nyumba ya kuhani mkuu hadi Sanhedrini. Sanhedrini ilifundisha kwamba katika hali ya kawaida, unataka kumtuma mhalifu au mtu anayestahili kupelekwa kwa Pilato kwake.

Huna haja ya Sanhedrini nzima. Luka anasema kwamba Sanhedrini nzima ilitembea hadi kwenye jumba la Pilato ili kumtoa Yesu. Hakupata chochote.

Walipiga kelele. Akasema, nendeni kwa Herode. Herode alifurahi.

Alimwambia Yesu tutafanya miujiza. Alimuuliza maswali kadhaa. Yesu hakujali.

Kwa hivyo, wanamdhihaki zaidi. Wanacheka. Wanamdharau na kumrudisha kwa Pilato.

Mashtaka mawili. Pilato, katika tukio la kwanza, hakupata kosa lolote kwa Yesu. Pili, Herode hakupata kosa lolote kwa Yesu.

Hata viongozi wa Kiyahudi waliokuwa wakijaribu kumkosoa Yesu walikuwa wakijaribu tu. Walijaribu kuona ni nini kingebaki, lakini mambo hayakubaki kutoka mstari wa 13 wa sura ya 23.

Lakini wote walifanya hivyo, wote walifanya hivyo, lakini wote walipiga kelele pamoja, wakamwondoa mtu huyu, wakamfungulia Baraba, mtu aliyekuwa ametupwa gerezani kwa ajili ya uasi, kigugumizi mjini, na kwa ajili ya mauaji. Pilato akawahutubia tena na akataka kumwachilia Yesu. Lakini wakaendelea kupiga kelele, wakamsulubisha, wakamsulubisha.

Wakati huo, aliwauliza kwa nini. Amefanya ubaya gani? Sijaona kwake hatia yoyote inayostahili kifo. Kwa hivyo, nitamwadhibu na kumwachilia. Lakini kulikuwa na mawakala wakimtaka Bwana Kristo asulubiwe.

Na sauti zao zikashinda. Pilato akaamua kwamba ombi lao litimizwe, akamfungua yule mtu aliyekuwa amefungwa gerezani kwa uasi na mauaji.

Nao waliomwomba, lakini Yesu akamkabidhi kwa walivyotaka. Walipokuwa wakimpeleka, walimkamata mtu mmoja, Simoni wa Kurene, aliyekuwa akitoka mashambani, wakamtwika msalaba ili auchukue nyuma yake, nyuma ya Yesu. Umati mkubwa wa watu na wanawake waliokuwa wakimlilia na kumwombolezea walimfuata.

Lakini Yesu akawageukia, akasema, Binti za Yerusalemu, msinililie mimi, bali lieni kwa ajili yenu na kwa ajili ya watoto wenu. Kwa maana tazama, siku zinakuja watakaposema, Heri walio tasa, na matumbo yasiyozaa, na matiti yasiyopata viota. Ndipo watakapoanza kuiambia milima, Tufuateni, na vilima, Tufunikeni.

Ikiwa wanafanya mambo haya kwa mbao, mti ukiwa mbichi, nini kitatokea ukiwa mkavu? Acha nikuelezee haraka baadhi ya mambo yanayoendelea hapa. Yesu amehukumiwa kufa, si kwa kosa alilofanya. Lakini bila kufafanua kama waandishi wengine wa injili wangepanya, Luka alikuwa ametufahamisha kwamba Pilato alikuwa

karibu kumsamehe mtu mmoja gerezani ili kuwaridhisha wasikilizaji kama sehemu ya sherehe ya Pasaka.

Na hadhira ilikuwa imechagua kumwachilia mtu aliyehusika na ghasia na mauaji na kumwachilia Yesu auawe. Je, umewahi kufika katika mazingira ambapo ulijua kwamba mtu asiye na hatia alikuwa akipelekwa gerezani, na mwenye hatia alikuwa akirudishwa katika jamii? Yesu alikuwa katika kundi hilo la waimbaji, nao wakapiga kelele wakimsulubisha. Na kwa sababu ni desturi ya Pilato kumwachilia mtu mmoja kama msamaha kwa watu, alimfungua Yesu.

Hapa tunaona kwamba Pilato anarudia mara tatu kwamba Yesu hana hatia, lakini hilo halitatosha. Chaguo la umma la msamaha ni Baraba na si Yesu. Huyu hapa Myahudi kutoka Kurene, Simoni, aliyeishi katika ugenini Afrika Kaskazini.

Kwa kweli, Marko anatumkumbusha majina ya watoto wake. Walimwona walipokuwa wakimwongoza Yesu kusulubiwa. Nao wanasema, huyu hapa Mwafrika anakuja, tumchukue.

Namaanisha, unajua ninapoenda kwa sababu mimi ni Mwafrika. Huyu ni Myahudi aliyeishi ughaibuni Afrika Kaskazini. Unajua, napenda kutaja kwamba kila tunapowafikiria Waafrika na matatizo yoyote ambayo Waafrika wanapata, moja ya picha za Luka kuhusu simulizi hii ni kujaribu kuonyesha kwamba kulikuwa na wanawake wanafunzi wa Yesu, na Simoni wa Kurene akawa mwanafunzi wa Yesu, ambaye atabeba msalaba wake hadi mahali pa kusulubiwa.

Kwa hivyo hata wale waliokusudia kumsulubisha Yesu walipofikiri walikuwa wanamweka Simoni wa Kurene mahali pabaya, hawakujua kwamba walikuwa wanamweka mahali pa heshima ili awe ndiye angemwoko mwokozi wa ulimwengu kwa kuanguka njiani kusulubiwa, kwa kubeba maumivu na uzito zaidi. Simoni alilazimishwa; tafadhali usielewe vibaya ninachomaanisha hapa; Simoni hakujitolea kubeba msalaba. Alilazimishwa kufanya hivyo, lakini kwa mtazamo wa nyuma, ingekuwa fursa.

Simoni na mwanamke huyo hawatakuwa wanastahili Luka. Luka anapendezwa sana na tukio hilo kwa wanawake wanaodhaniwa kuwa wametengwa katika jamii. Luka anataja kwamba njiani kuelekea msalabani, kutakuwa na wanawake wakimfuata Yesu, na wanawake hawa walikuwa na huzuni; walikuwa wakipiga vifua vyao, na walikuwa wakilia kwa sauti kuu.

Yesu anamsikia mwanamke huyu, na Luka anatuambia kwamba hata akiwa njiani kuelekea msalabani, Yesu atawasikiliza waliotengwa wanaomfuata. Yesu atawatunza wanawake; badala ya kuomboleza kwa ajili yake au kumhuzunikia, atawafariji na pia kuwaambia kuhusu hatima yao kwa maneno ya kinabii. Atawajulisha kwamba wakati unakuja, kwamba haitakuwa mzuri kwa binti za Yerusalemu, na binti za Yerusalemu

wangependelea zaidi kujililia wenyewe kwa sababu itakuwa mbaya sana, itakuwa mbaya kwao.

Yesu, akiwa njiani kuelekea msalabani, anakuwa mwokozi, mtia moyo, mtu anayestahili kufuatwa na Simoni wa Kurene. Ukipenda mtu asiyetarajiwa katika tukio hilo huko Yerusalemu, wanawake ambao hawatarajiwi kuwa na ujasiri wa kumfuata ndio watakaofuata, na tutaona kwamba Yesu atawaambia kwamba itakuwa mbaya sana kwa Yerusalemu kiasi kwamba watu watatamani kufa, lakini kifo hakitakuja. Yerusalemu itapitia kila aina ya matatizo, lakini binti za Yerusalemu wanapaswa kufahamu hili mapema na wasishangae, kama vile anavyothamini maombolezo yao kwa ajili yake.

Wakati haya yote yakiendelea, tuliambiwa kwamba walipofika eneo la tukio, wengine wawili waliokuwa wahalifu walipelekwa kuuawa pamoja naye. Ona kwamba Luka anataja kwamba wale wasio na hatia walipelekwa kwa wengine wawili waliokuwa wahalifu kana kwamba walikuwa peke yao katika msafara, nao walipelekwa mahali hapo pamoja naye. Walipofika mahali paitwapo Fuvu la Kichwa, wakamsulubisha hapo, na wale wahalifu, mmoja upande wake wa kuume na mmoja upande wake wa kushoto, na Yesu akasema, Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wafanyalo, nao wakapiga kura ili kugawanya mavazi yake, na watu wakasimama wakitazama, lakini mtawala akamdhihaki, akisema, Aliwaokoa wengine, na ajiokoe mwenyewe, ikiwa ndiye Masihi, Kristo wa Mungu, mteule wake.

Askari nao wakamdhihaki, wakamwendea na kumpa divai kali, wakisema, Ukiwa wewe ndiwe mfalme wa Wayahudi, jiokoe. Palikuwa na maandishi juu yake, Huyu ndiye mfalme wa Wayahudi. Kisha mmoja wa wahalifu waliotundikwa, akamtukana, akisema, Wewe si Kristo, jiokoe mwenyewe na sisi. Lakini yule mwingine akamkemea, akisema, Humwogopi Mungu, kwa kuwa wewe uko chini ya hukumu ile ile, na sisi kwa haki, kwa maana tunapokea malipo tuliyostahili kwa matendo yetu; lakini huyu hakufanya kosa lo lote. Akasema, Yesu, unikumbuke utakapoingia katika ufalme wako. Akamwambia, Amin, nakuambia, leo utakuwa pamoja nami peponi.

Ilikuwa yapata saa sita hivi, na giza likafunika nchi nzima katika saa tisa. Wakati mwanga wa jua ukiwa umejaa, pazia la hekalu likapasuka vipande viwili, kisha Yesu akapaza sauti kwa sauti kuu, akasema Baba, mikononi mwako naiweka roho yangu, na baada ya kusema hayo, akakata roho yake ya mwisho akiwa njiani kuelekea msalabani. Luka anaacha usemi Golgotha, na haongei kuhusu divai iliyochanganywa na manemane, lakini nataka ujue kwamba kinywaji kikali alichopewa kilikuwa njia ya kumdhihaki, kana kwamba kusema, ikiwa wewe ndiye mfalme, hii ndiyo divai bora zaidi tunayoweza kukupa, ili tu kumdhihaki. Katika Injili zingine, kama Marko, walidhani kilio chake kilimaanisha labda kiu yake na walijaribu kumpa kinywaji.

Unaona, Yesu mnabii msalabani ataomba kwamba Mungu awasamehe wauaji wake kwa ujinga wao, lakini hapa katika Luka, Luka hatumii maneno ya Kiaramu katika

tukio hili la kusulubiwa. Luka anatuambia kwamba kulikuwa na mashahidi wengi katika simulizi hili, lakini anaacha misemo katika Marko kama vile Elohim, Elohim, Lema Sabakthani . Anaacha misemo kama Golgotha na kutafsiri mahali pa Fuvu la Kichwa.

Anaacha divai kali iliyochanganywa na manemane ili kumpa Yesu, lakini anasisitiza kwamba Yesu alienda msalabani huku mashahidi wengi walioshuhudia wakiwapo. Kwanza, kulikuwa na umati. Umati ulitazama, lakini umati haukumdhihakiki katika Luka.

Watawala walikuwepo. Walimdhihakiki, kisha askari wakamdhihakiki. Walimpa siki au kinywaji kichungu ukipenda, na wakamdhihakiki kama alikuwa mfalme wa Wayahudi.

Na kisha wahalifu hao wawili, mmoja wa wahalifu hao, wanamdhihakiki Yesu. Mwingine anamnyamazisha, ambapo Yesu anasema kwamba leo, yule aliyemwomba awe pamoja na Yesu katika ufalme wake atakuwa pamoja naye peponi. Maajabu mawili yatatokea siku hiyo.

Jua litaingia gizani haraka sana kuanzia saa sita hadi saa tisa, na pazia la hekalu litapasuka. Acha niseme jambo hapa haraka kwani hotuba hii maalum itakuwa ndefu kuliko nyingine zote nilizotoa hadi sasa. Nitajaribu kuwa mfupi huku nikidumisha maelezo kadhaa hapa.

Kwanza, akiwa na wahalifu wawili wakiwa na Yesu msalabani, Yesu anatoa kwamba siku hiyo, mmoja wa wahalifu hao waliokiri kwamba walistahili mateso waliyokuwa wakipata na walitaka kuwa pamoja na Yesu, Yesu alisema, leo utakuwa pamoja nami peponi. Hatujui hasa peponi inarejelea nini kwani ni kitu ambacho tunajua katika utamaduni kumaanisha bustani hiyo iliyowasaidia mizimu, mahali ambapo Mungu anakaa na watu wake. Wakati mwingine, kimantiki inafanana na mbingu, mahali pa uwepo wa Mungu.

Kwa hivyo, hoja inapotolewa kuhusu wakati Yesu aliposema leo, mtakuwa pamoja nami peponi, je, anazungumzia kwenda naye mbinguni? Je, anazungumzia mbinguni gani? Kama Yesu angeenda kuzimu kushinda nguvu za giza, chochote kile ambacho nadharia yako iko juu ya hilo, Yesu alimaanisha nini, samahani, Yesu ? Hapo ndipo ningependa ujifunze zaidi kuhusu mada hii kwa sababu kuna maoni machache na maarifa machache ambayo yatatolewa kwamba hotuba ya aina hii haingeweza kutoa mjadala kamili kuhusu hilo. Lakini kwa kujua kwamba baadhi ya marafiki zangu katika nchi zingine hufuata mfululizo huu maalum wa mihadhara, acha niseme kwamba kwa wale wenu katika nchi zinazozungumza Kilatini, dhana ya paradiso inabeba hisia ya furaha ya mbinguni ambayo Yesu anampa mhalifu huyu msalabani. Lakini wale walio katika nchi za Slavic, acha niwaambie kile ambacho Yesu hasemi.

Na kwa wale wanaoelewa kila wakati au wanaozungumza Kiingereza na hawazungumzi lugha ya Slavic, kama ninavyomjua angalau mmoja wao kidogo, katika lugha ya Sebo-Croatian-Slavic, kuna neno la nyanya. Kwa kweli nyanya ni Rochester. Rochester haitumiki mara nyingi siku hizi.

Ninapokuwa kwenye nchi kavu, ninachosikia zaidi kuhusu neno nyanya ni paradiso. Sasa, kwa vile pia ninapata lugha zingine zinazofanana za Kislavoni, kama vile Makedonia, Bulgaria, na zingine, huenda ukaita nyanya paradiso. Kama ilivyo katika usemi upendo wa tufaha.

Lakini Yesu hazungumzii kuhusu nyanya nzuri ambazo unataka kula mkate wako mpya na kitunguu saumu kama tunavyojaribu kufanya asubuhi. Hapana, hapana, hapana, hiyo si ndiyo Yesu anayozungumzia hapa. Ndiyo, si kutoa nyanya nzuri kwa mhalifu msalabani.

Anatoa nafasi kwa Mungu. Nilidhani nifafanue hilo. Ikiwezekana, na mnajadili hili mezani, tumia Rochester kwa nyanya na si paradiso.

Kwa sababu tufaha la upendo litasikika vizuri, lakini hoja ya Yesu ni mahali pamoja na Mungu, mahali pa furaha ya Mungu. Pazia litapasuka. Maoni matatu yanatangulia kuhusu sababu ya pazia.

Wengine wanapendekeza kwamba tunaposoma kuhusu pazia lililokuwa hekaluni kupasuka au pazia kupasuka, linapaswa kueleweka kama ishara ya uharibifu unaokaribia wa hekalu. Wengine pia wamependekeza kwamba linaashiria mwisho wa agano la kale na dhabihu zake za kiibada, na kugeuzwa kwa pazia kunafungua njia kwa agano jipya kuanza kutumika. Wengine wamependekeza mtazamo wa tatu unaoesema unarejelea ufunguzi wa ufikiaji sawa kwa Wayahudi na Mataifa, ambapo pazia kati ya ua wa Mataifa na ua wa Wayahudi linafutwa, na watu wanapata kumfikia Mungu.

Mtazamo unaopendelewa ni upi? Sijui, lakini ninakupa mitazamo mitatu ambayo mara nyingi hutolewa kwa sababu nadhani unaweza kutaka kujua. Kama Joy Green anavyosema, anapofikiria kuhusu tukio hili na matukio yanayotokea siku ambayo Yesu angekufa, anasema, angalia picha za kupasuka kwa pazia la hekalu kama ishara ya uharibifu wa ulimwengu wa mfano unaozunguka na unaotokana na hekalu unaopunguza umuhimu wa hekalu katika maandalizi ya misheni ya katikati ya wafuasi wa Yesu, si kwenda Yerusalemu bali kutoka humo, na hadi miisho ya dunia. Kwa maneno mengine, hekalu linapopasuka, mila zote na mfumo wa dhana wa dini inayozunguka Yerusalemu hufunguka.

Maendeleo ya ufalme yanafunguka kutoka Yerusalemu na kuendelea kuanzia hapo. Jambo lingine ninalotaka kuzungumzia kwa ajili ya mjadala kuhusu kusulubiwa ni ukumbusho kwamba maandishi yaliwekwa msalabani mwa Yesu. Maandishi yalikuwa

nini? Tena, kwa walimu wa Biblia na wanafunzi wa Biblia, ninakupa kazi ya kuchunguza zaidi kwa sababu kila mmoja wa waandishi wa injili anatuambia kwamba maandishi hayo yalikuwa tofauti kidogo.

Yohana anasema kwamba maandishi hayo yalisoma Yesu wa Nazareti, mfalme wa Wayahudi. Marko anasema kwamba maandishi hayo yalisoma mfalme wa Wayahudi. Mathayo anasema maandishi hayo yalisoma huyu ni Yesu, mfalme wa Wayahudi.

Na Luka anasema maandishi yanayosomoka kwamba huyu ndiye mfalme wa Wayahudi. Lakini kwa nini maandishi hayo yangehitajika? Wasomi wanakisia kuhusu hili, lakini mapendekezo matatu yametolewa kuhusu kwa nini Pilato angependa maandishi kama hayo. Mtazamo wa kwanza unasema kwamba Pilato angependa kupunguza shutuma zinazoweza kutokea kwamba ni rahisi kuziingiza katika shinikizo na madai ya Wayahudi.

Kwa hivyo, kuweka maandishi hayo hapo ni kuthibitisha wazi kwamba yuko pale ili awe mtu anayetetea haki na kutoa haki kwa niaba ya Wayahudi. Mtazamo wa pili unasema kwamba ni dhihaka, hasa kutokana na mahali pa kusulubiwa ili kuwaridhisha Wayahudi na viongozi wa Wayahudi. Watu wanapopita kando ya barabara kuu, wanaona maandishi hayo, na wanasema ndiyo, huyu ndiye mtu aliyedai kuwa mfalme wa Wayahudi. Mtazamo wa tatu ambao wasomi wengi zaidi wanaonekana kukubaliana nao ni mtazamo kwamba maandishi hayo yalikusudiwa kutumika kama kizuizi kwa wale ambao wangependa kufanya mapinduzi dhidi ya himaya kila wanapoyaona, yatawakumbusha kwamba ikiwa watafanya mapinduzi yoyote dhidi ya mfumo wa Kirumi, wao pia wataishia msalabani.

Ni mtazamo gani kati ya haya ulio bora zaidi? Jibu Sijui. Ninaleta baadhi ya mtazamo huu ili kukukumbusha kwamba wasomi wanajaribu kuelewa mambo ambayo hatuna ukweli mwingi. Tunajua kwamba maandishi hayo yalitolewa kwa sehemu kwa sababu sehemu ya mashtaka yaliyotolewa dhidi ya Yesu, ingawa hayana uthibitisho, yanaonekana katika maandishi hayo.

Ambayo labda inapaswa kuashiria sababu ya kwa nini Yesu yuko msalabani. Kwa nini yuko msalabani? Yesu anahudumu. Anawaombea wauaji wake wajinga.

Anatamani msamaha kwa wauaji wake. Hata anatoa nafasi paradiso kwa mhalifu. Anaamuru roho yake kwa Baba.

Na kama John Green anavyosema, katika siku hizi za mwisho za Yesu duniani, kama njia ya kuuawa, atapitia uzoefu huu mbaya wa kusulubiwa. Kusulubiwa, kama Green anavyosema, kulikuwa jambo baya sana. Hili lina uhusiano mkubwa na aibu ya hadharani iliyoambatana na kusulubiwa kama vile kitendo chenyewe kilivyo.

Akiwa amefungwa au kupigiliwa misumari kwenye mti, anaandika. Akiwa amekufa akiwa ametundikwa kwenye mti au msalaba, mwathiriwa alikabiliwa na kifo huku viungo vyote vikiwa vizima na kupoteza damu kidogo. Kwa sababu hiyo, kifo kilikuja polepole, wakati mwingine kwa siku kadhaa, huku mwili ukishindwa kusongwa na mshtuko au kukosa hewa.

Tutaambiwa kwamba Yesu, aliyekufa, atafufuka tena. Tutawaona mashahidi hawa si tu katika ufufuo wake bali pia katika kusulubiwa kwake. Luka atatukumbusha kwamba katika kifo cha Yesu, hata jemadari anayesimamia tukio hilo atamsifu Mungu na kusema kwamba mtu huyu hana hatia.

Luka atatukumbusha kwamba kutakuwa na umati wa watu utakaokusanyika kwenye eneo la tukio, na mawingu yatakapoona kinachoendelea, watakuwa wakipiga vifua vyao. Wataona kinachoendelea na watasumbuliwa. Luka atatukumbusha kwamba pia kutakuwa na wanawake kwenye eneo la tukio, na wanawake watakuwa mashahidi wa kinachoendelea, na watasema wenyewe kwamba ni muhimu kwao kwenda kuandaa mafuta, baadaye, ili kuja kuheshimu mwili ili kuupaka mafuta.

Na bado Luka atatuambia kwamba katika tukio hilo, kutakuwa na mtu huyu ambaye sote tunapaswa kumjua vizuri kutoka mstari wa 50, jina lake Yusufu wa Arimathea. Sasa, kulikuwa na mtu mmoja jina lake Yusufu kutoka mji wa Kiyahudi wa Arimathea. Alikuwa mjumbe wa baraza, mtu mwema na mwadilifu ambaye hakukubali uamuzi na tendo lao, naye alikuwa akiutarajia ufalme wa Mungu.

Mtu huyo alimwendea Pilato na kuomba mwili wa Yesu. Kisha, akaushusha, akaufunga kwa sanda ya kitani, na kuuweka katika kaburi lililochongwa kwenye jiwe ambapo hakuna mtu aliyewahi kuzikwa. Nina mashahidi wanne wakuu katika tukio hili. Na marafiki, mnapofuatilia hotuba hii maalum, acha nisimame hapa na kuingilia kati.

Ninawasihi muwe na subira nami ninapozingatia tukio hili mahususi kwa sababu nataka kuhakikisha kwamba ninazungumzia kifo cha Yesu kwa ujumla, na hilo litafanya kiwe kirefu kidogo kuliko mihadhara yetu ya kawaida, lakini hii ni hadithi muhimu sana katika Luka ambayo siwezi kuigawanya. Yusufu wa Arimathea ni nani? Luka anatukumbusha kwamba alikuwa mshiriki wa Sanhedrini, baraza la Wayahudi lililomleta Yesu kwa Pilato, na Luka alikuwa mwangalifu kutuambia kwamba hakukubali uamuzi au kitendo cha Sanhedrini. Alikuwa mtu wa ajabu.

Alikuwa mwanafunzi wa Yesu ambaye alikuwa tayari kutengwa hadharani katika mkutano wa hadhira. Luka pia anatuambia kwamba alikuwa mtu mwema na mwadilifu. Hakupinga tu Sanhedrini, bali pia Luka alisema alikuwa mwanafunzi ambaye alikuwa akingojea ufalme uje, tofauti na injili zingine zinazotuambia kwamba mtu huyu Yusufu wa Arimathea alikuwa kama mwanafunzi wa siri katika Luka

alikuwa mwanafunzi ambaye alikuwa mwanafunzi wa wazi wa Yesu akingojea ufalme wa Mungu uje.

Kwa kutumia ushawishi wake, alimwomba Pilato apate mwili wa Yesu, akaufunga mwili huo kwa kitani, na kuuzika katika kaburi jipya kabisa. Akifikia mwisho wa kikao hiki maalum cha kukamatwa na kusulubiwa kwa Yesu, acha nikukumbushe kuhusu siku na tukio hili muhimu. Yesu atalazwa kaburini.

Yusufu ndiye atakayehusika na hilo. Lakini pia ninahitaji kukuambia zaidi kuhusu baadhi ya mambo yanayoendelea hapa. Mtu anaposulubiwa, kwa kawaida, mwili huwekwa hapo hadi baadaye utakapochukuliwa na kutupwa kwenye kaburi la pamoja au bonde mahali fulani.

Kuna kitu kinatokea hapa. Kwa kifo cha Yesu, atapewa huduma bora zaidi unayoweza kufikiria. Simoni alipoupata mwili aliufunga kwa kitani na vazi la thamani kusema kwamba ninautendea mwili huu kwa heshima.

Luka anatushirikisha kwamba katika tukio hilo, kulikuwa na wanawake waliokusudia kuandaa marashi maalum kwa ajili ya mwili. Hilo silo linalowapata watu wanaosulubiwa. Jambo lingine unalopaswa kuzingatia ni kwamba kile ambacho hakiwafanyi watu wanaosulubiwa kwa kawaida ni kuwekwa kaburini, sembuse kaburi jipya kabisa.

Kama nilivyosema hapo awali, mwili wa aliyesulubiwa kwa kawaida hutupwa kwenye kaburi la kawaida na kuachwa hapo. Lakini hapa, kaburi ambalo halitumiki linaashiria sifa kuu katika familia. Kaburi hili litatumika kumzika Yesu.

Kwa kawaida, kiongozi wa familia mwenye sifa nzuri hujichonga kaburi la aina hii, na kisha wanapojichonga kaburi wenyewe wanapokufa, watazika hapo. Mifupa yao itakusanywa baadaye, na kisha wanafamilia wa baadaye watazika hapo na kaburi hilo litapewa jina wakati mwingine kutokana na mkuu wa familia aliyetengeneza kaburi hilo. Kaburi ambalo halijakaliwa na mtu yeyote litakuwa mahali ambapo Yesu atalala. Mambo machache kuhusu kaburi.

Kwanza, Yesu hakuzikwa chini ya futi sita. Kama nilivyokuonyesha kwenye skrini, kaburi litachongwa kwenye mwamba, na aina ya maelezo ya Luka inatuambia kwamba ni karibu kaburi la vyumba viwili na watakapofanya hivyo kawaida, wataweka majukwaa kama sehemu ya kaburi, wataunda majukwaa ya mawe na majukwaa haya ya mawe yatafunikwa na mchanga na kwa kawaida mwili utawekwa kwenye jukwaa la mawe lililofunikwa na mchanga kwa mwaka mmoja hivi wakati mwili utaoza na kisha watakusanya mwili na kuuweka ufukweni. Kaburi hilo moja linaweza kuwa mahali ambapo familia nzima itapumzika.

Yesu akawa mtu wa kwanza kuwa kaburini, kwa hivyo tunaposoma kuhusu simulizi la ufufuo, haikuwa kama mtu mwingine alikuwa kaburini na kitu kingine kilikuwa kimetokea kaburini hapo awali. Ni kaburi jipya kabisa, na kila kitu kinachoendelea kinafanyika na Yesu huyu na Yesu pekee. Jambo lingine unalopaswa kujua kuhusu mazishi ya kale ni kwamba mwili wa Yesu hautafunikwa na mchanga.

Kama nilivyosema, jukwaa la mawe ndani ya kaburi lililofunikwa na mchanga ndilo mwili utakaolazwa, kwa hivyo majimaji kutoka kwa mwili yanapooza, hutulia kwenye mchanga kwenye jukwaa la mawe, na kisha baada ya mwaka yatakapokuja, itakuwa sawa kuwa na mifupa na vyote utakavyochukua, kisha uviweke kwenye sanduku la mifupa. Jambo lingine la kuzingatia ni kwamba kamba hiyo ilimpa hadhi ya kifalme, lakini unapaswa kujua kwamba baada ya ufufuo, Yesu alikataa kuchukua elimu hiyo pamoja naye. Mwanamke huyo atakuja na kuona ushahidi wa elimu hiyo, na Yesu ataondoka.

Ninapenda jinsi eneo la kusulubiwa au kaburi lilivyoelezewa na Joel Greene, na nitamaliza hotuba hii hivi karibuni. Kaburi lililofikiriwa na Luke, kama nilivyosema Roger Green, namaanisha Joel Greene. Kama Greene anavyosema, kaburi lililofikiriwa na simulizi la Luke liliumbwa kwa kuchimba visima upande wa mwamba kama vile kaburi lingeweza kuwa na ua mbele ya pango, ambalo mdomo wake ungeweza kufunikwa na jiwe kubwa lenye umbo la diski lililowekwa kwenye mtaro uliokatwa kwenye mwamba chini yake.

Mlango utaingia kwenye chumba cha kizuizi chenye ngazi ya jiwe na shimo la kati lenye urefu wa kutosha kuruhusu watu kusimama ili kuandaa maiti kwa ajili ya mazishi katika moja ya viti vya mawe vilivyochongwa kwenye mwamba kando ya chumba. Kuonekana kwa Yusufu kuwa na kaburi kama hilo, kama inavyothibitishwa na uanachama wake katika baraza la Yerusalemu, ni ishara ya hadhi yake ya juu. Yesu alikufa msalabani, alama kuu katika simulizi la Luka, lakini Yesu pia amezikwa na mashahidi walioona kilichokuwa kikiendelea.

Tofauti na injili zingine, hazitafungwa kwenye kaburi. Luka hafikirii hilo ni muhimu, lakini hebu tuache kidogo, nami nitamalizia. Alifanya nini ili astahili kifo? Tunajua mwishoni mwa sura ya 19, alipokuwa anakuja Yerusalemu, akaenda hekaluni, akalifisha hekalu, na akaanza kutumia hekalu kama mahali pa kufundishia.

Tunajua kwamba katika sura ya 20 aliwakasirisha watu wengi sana alipowakabili viongozi wa Kiyahudi hekaluni na kupinga mamlaka iliyokuwa mahali hapo. Luka anatuambia kwamba umati haukumsaliti Yesu wala kumdhahki Yesu, lakini ni mamlaka yaliyomkamata na kumhukumu kuanzia nyumba ya kuhani mkuu hadi Sanhedrini. Sanhedrini ilikasirika sana hata wakati haikuwa na mashtaka dhidi yake.

Walikuja kama kundi zima na kumpeleka kwa Pilato kana kwamba wanataka kusema unahitaji kufanya jambo fulani kuhusu hili. Mara tatu, Pilato alisema sijaona kosa lolote kwa mtu huyu. Wanasema msulubishe, msulubishe.

Pilato anasema mchukueni mkamsulubishe kama ninavyomwachilia Baraba kwa ajili yenu. Alisulubishwa. Alisulubishwa miongoni mwa wahalifu kana kwamba alikuwa mhalifu.

Kwa nini alipitia haya? Alienda kwa ajili yangu na wewe. Simulizi la Luka karibu linaonyesha kwamba alipelekwa kwenye eneo hilo, mahali panapoitwa Skal, ili kusulubiwa pamoja na wahalifu hao pia wakiwa wamebeba misalaba yao na kuandamana kuelekea upande huo. Kwa nini awe akiandamana na wahalifu? Loo, kwa sababu mimi na wewe labda tulistahili kuwa hapo, na alichukua nafasi yetu.

Yesu alienda msalabani kwa ajili yetu. Alikufa bila hatia. Pilato hakupata kosa lolote kwake.

Harold hakupata kosa lolote kwake. Mwizi msalabani anasema tulistahili hatima yetu lakini si mtu huyu. Akida alisema mtu huyu hana hatia.

Ndiyo, hakuwa na hatia. Alikufa kwa ajili yako na mimi. Hili ndilo kiini cha injili ya Kikristo.

Kama ulivyofuatilia hotuba ndefu zaidi katika mfululizo huu, labda saa moja na nusu hivi, acha nikukumbushe kwamba Yesu alipitia haya yote kwa ajili yako na kwangu mimi. Kama tungemkubali kama Bwana na mwokozi binafsi, kama tungekubali kwamba alifanya hivi kwa niaba yetu na kutubu dhambi zetu, angetusamehe. Atatupa nafasi kama mwizi yule msalabani, yule mhalifu msalabani.

Atatupa nafasi ya kuwa naye. Nakumbuka wimbo wa zamani sana unaosema yote kwa Yesu, Najisalimisha; kila ninapofikiria wimbo huo, nakumbushwa udhaifu wangu, dhambi zangu, na mapungufu yangu.

Na kwa nini Yesu alikuja kufa kwa ajili yangu na kwa nini nijisalimishe kwake. Tumaini langu na maombi yangu ni kwamba una uhakika kwamba wewe ni mwenye dhambi kama mimi. Kwamba una uhakika kwamba alikufa msalabani kwa ajili yako na kwa ajili yangu.

Na una uhakika kwamba kwa kumwamini, unaweza kupata wokovu kama mimi nilivyopata na ninapoendelea kujitahidi kutembea kwa uaminifu. Tunapofanya hivyo, na tukumbuke pia kwamba tunaweza kupitia mateso kwa sababu pia ni sehemu ya kutembea na Yesu. Hatujaondolewa.

Mungu akubariki kwa kutufuatilia katika mfululizo huu wa mihadhara. Na natumai na kuomba kwamba katika hatua hii, umemruhusu Yesu kuwa Bwana wa maisha yako, na umejitolea kwa ufuasi utakaomfuata hata kama inamaanisha kifo, kifo msalabani. Asante na Mungu akubariki.

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Huu ni kipindi cha 33, Kukamatwa na Kusulubiwa, Luka 23.